

Marija Znika

Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje
Strossmayerov trg 2
10000 Zagreb
mznika@ihj.hr

ATRIBUTNE, APOZICIJSKE I PROŠIRAČNE REČENICE?

Predmet su ovoga rada rečenice koje nastaju pri uvrštavanju sklapanjem s preoblikom ustrojstva: atributne i apozicijske. Propituje se mogućnost postojanja proširačnih rečenica.

1. U našoj se novijoj sintaktičkoj literaturi, utemeljenoj na adaptiranoj varijanti generativne transformacijske gramatike razlikuje dubinsko i površinsko ustrojstvo rečenice. U dubinskom ustrojstvu opisuju se sintaktičke kategorije koje čine temeljno rečenično ustrojstvo – predikat, subjekt, objekt i priložna oznaka. U površinskom ustrojstvu opisuju se one koje ne ulaze u sastav temeljnog ustrojstva – atribut, apozicija i predikatni proširak¹. Te se kategorije promatraju kao rezultat preoblike rečenica dubinske strukture (Katičić 1971: 106 i d.; 1986: 380–465; *Hrvatska gramatika* 1997: 539–574; Peti 1979: 77 i 83; Znika 1988: 47–48) u kojima su kao predikati uvrštene riječi prikladne da se preobliče u atribut, apoziciju ili predikatni proširak. Nastale su uvrštavanjem sklapanjem s preoblikom ustrojstva.

Da bi nešto moglo biti uvršteno kao atribut, mora mu mjesto otvoriti imenica, poimeničena riječ ili imenička zamjenica. S imenicom se riječ u funkciji atributa onda slaže u rodu broju i padežu, ako je to pridjevska riječ u funkciji atributa. Ako nije pridjevska riječ, ta riječ kao atribut nije sročna s riječju koja joj je otvorila mjesto:

Bila je to *lijepa svečanost.*

Preživio je *svoj prvi okršaj.*

---

¹ Pranjaković (1995: 28; 1998: 36) prihvaća tvrdnju da atribut i apozicija ne ulaze u sastav temeljnoga rečeničnog ustrojstva.

Odjednom začujem *bombe prasak*.

Voda u posudi na štednjaku upravo je proključala.

Klima ljeti ovdje je nepodnošljiva.

S imeničkom zamjenicom tipa ja, ti, netko ne može se ni pridjevska riječ posve slagati, nego se slaže samo u broju i padežu.

Da bi se neka imenica uvrstila kao apozicija u rečenično ustrojstvo, mora joj mjesto u tom ustrojstvu otvoriti imenica ili imenička zamjenica ili poimeničena riječ. Imenica kao apozicija slaže se u padežu s riječju koja joj je otvorila mjesto u rečeničnom ustrojstvu, bilo to slaganje morfološki izraženo kao u primjeru:

Grad Zagreb leži na rijeci Savi, a grad Rijeka na rijeci Rječini.

ili morfološki neizraženo kao u primjerima tipa:

Profesorica Nives ispituje studente.

2. Zadaća je atributa na semantičkom planu da, semantički složiv s leksički punoznačnom riječju uz koju se uvrštava, ograničuje toj riječi značenje, ako je riječ o leksički punoznačnoj riječi. Uz opće² imenice kojih je opseg značenja iznimno velik, tipa priroda, stvar, način, vrijeme i sl., zadaća je atributa da osmišljuje cijeli iskaz time što to preširoko značenje imenice sužava: nova stvar, velika stvar, mrtva priroda, vedra priroda... I dok je uz većinu imenica atribut semantički neobvezatan, uz navedene imenice atribut je semantički nuždan, osobito u rečenicama u kojima se kao subjekt uvrštava imenica užeg značenjskog opsega, a spomenute imenice u njima dio su imenskoga predikata, jer bi se dobile prezaliosne i slabo obavijesne rečenice tipa: Čovjek je bio priroda. Takve su konstrukcije gramatički korektne, ali su prezaliosne i stoga komunikacijski nesvrhovite. Atribut je tu nuždan da bi takve rečenice postale komunikacijski svrhovite i da bi upozorile kod polisemnih imenica na jedno od značenja u kojemu se takva imenica upotrebljava:

Čovjek je bio vedra priroda, 'narav, karakter'

Zaliosne su i konstrukcije tipa govoriti glasom u kojima je kao priložna oznaka sredstva uvrštena imenica istog ili sličnog značenja kao što je značenje predikatnoga glagola. Uvrštavanjem atributa uz imenicu dokida se njezina pretjerana zaliosnost, povećava joj se količina obavijesti, a pritom sklop atribut i imenica mijenjaju semantički razred priložne oznake – od priložne oznake sredstva prelaze u razred priložne oznake načina: govoriti glasom /čime, pomoću čega/ → govoriti tihim glasom /kako/.

3. Zadaća atributa uz imeničku zamjenicu svodi se na to da atribut daje leksičku puninu toj zamjenici jer imenička zamjenica, kao ni jedna druga zamjenica, nije leksički punoznačna kao što su punoznačne imenice ruža ili stol. Svaka zamjenica ima, naravno,

² Uz vlastite imenice, vlastita imena koja nemaju leksičkoga značenja nego samo funkciju odnošenja na pojedinačni predmet i funkciju njegove identifikacije, atribut izricanjem svojstva pomaže identifikaciji onoga na što se vlastito ime odnosi.

svoje značenje, ali to je njezino gramatičko značenje po kojemu se jedna vrsta zamjenica razlikuje od drugih (Znika 1993: 473). Budući da imenička zamjenica, premda zamjenjuje imenice, nije leksički punoznačna kao imenice koje zamjenjuje, riječ u funkciji atributa nema što sužavati u zamjeničkom leksičkom značenju, jer ga ona nema. Ono što riječ u funkciji atributa može učiniti uz takve zamjenice, jest da im daje leksičku puninu koja im nedostaje. To je bitna razlika u zadaći atributa kad se uvrštava uz imenicu i kad se uvrštava uz imeničku zamjenicu (i poimeničene riječi bez leksičkoga značenja)³.

U takvu se opisu jasno razgraničuje sintaktički položaj atributa, s jedne strane, i njegova zadaća na semantičkom planu, s druge strane.

Uz opće imenice koje imaju leksičko značenje apozicija pridonosi značenjskoj odredbi leksički punoznačne imenice uz koju se kao apozicija uvrštava:

Bio je to gospodin barun.

Zadaća je apozicije uz vlastito osobno ime da, izricanjem svojstva, pridonese identifikaciji nositelja vlastitoga imena:

Učitelj Ivan

Poštar Janko.

4. Predikatnom proširku mjesto otvara predikat rečenice uz koji se on uvrštava kao predikatni proširak, kao supredikat koji proširuje sadržaj predikata čineći s njime u sadržajnom ustrojstvu jedan rijek (Katičić 1986: 452). Kao i predikat uz koji se predikatnim uvrštavanjem drugi predikat uvrštava kao proširak, i proširak može biti i imenski i glagolski. Pritom se pridjevski predikatni proširak slaže u rodu, broju i padežu sa subjektom rečenice uz čiji se predikat uvrštava kao proširak, naravno ako su im u ishodišnim rečenicama subjekti isti. (Specifični slučajevi kad su subjekti ishodišnih rečenica, one uvrštavane i one uz koju se predikatni proširak uvrštava, različiti za ovu su temu nebitni, a i opisani su u gramatikama.)

5. Sintaktičke se kategorije mogu izreći jednom riječju, skupom riječi ili zavisnom rečenicom. Zavisne se rečenice tada uvrštavaju u strukturu glavne na mjesto kojega njezina dijela⁴. Ako se predikatne, subjektne, objektne, priložne, atributne, apozicijske rečenice uvrštavaju u glavnu rečenicu na mjesto imenskoga predikata, subjekta, objekta, priložne oznake, atributa ili apozicije, proširačne bi se rečenice po analogiji trebale uvrštavati na mjesto mogućega predikatnog proširka, na mjesto supredikata. Uvjet je za takvo uvrštavanje da rečenica koja se uvrštava kao predikatni proširak nema izražena predikatna obilježja.

---

³ O tome se donedavna malo pisalo, pa bi bilo dobro da takvi podaci nađu mjesta i u gramatičkim priručnicima.

⁴ Iznimka su atributne rečenice koje se mogu uvrštavati uz svaku imenicu, imeničku zamjenicu ili poimeničenu riječ, bez obzira na to u kojem je rečeničnom dijelu. Tako se atribut može uvrstiti i uz apoziciju kad je u tu funkciju uvrštena imenica.

Usporedimo načine uvrštavanja atributnih i apozicijskih rečenica da bismo ustanovili jesu li proširačne rečenice moguće.

Postavlja se pitanje kakav je status atributnih i apozicijskih rečenica u odnosu na riječ koja im je otvorila mjesto u rečeničnom ustrojstvu i u odnosu na stupanj provedenosti preoblake atribucije.

Pretpostavimo li ishodišne rečenice:

Vidim ružu.

Ruža je crvena.

i držimo li se načela da se, jer su im subjekti isti, a predikat pogodan da bude atribut, može provesti preoblaka atribucije (ili kad je riječ o apoziciji da je predikatno ime podobno da bude apozicija), onda se preoblaka atribucije odvija ovako (Katičić 1986: 382):

Vidim ružu. Ruža je crvena

Vidim ružu koja je crvena.

Imenica u funkciji subjekta u drugoj ishodišnoj rečenici zamjenjuje se pri uvrštavanju odnosnom zamjenicom koji, a ta se zamjenica slaže u rodu i broju s imenicom u subjektu rečenice u koju se uvrštava. Padež odnosnoj zamjenici određuje predikat druge ishodišne rečenice. U ovom slučaju to je nominativ:

Vidim ružu **koja** je crvena.

Pri daljnjoj preoblaci atribucije, navodi se u literaturi, izostavlja se sve što je zalihosno, a to je upravo odnosna zamjenica koji i kopula, dijelovi koji se uvijek mogu uspostaviti po preostalim dijelovima rečenice. Zatim slijedi primjena pravila o automatskom redu riječi kojim se enklitika smješta iza naglašene riječi, a pridjev – po pravilu o stilski neobilježnom redu riječi – dolazi ispred imenice koja mu je otvorila mjesto kao atributu, što rezultira ovim:

Vidim crvenu ružu.

gdje je crvena atribut.

Zavisno složena rečenica Vidim ružu koja je crvena sadržava u sebi atributnu rečenicu koja se bez poteškoća može preoblikovati u atribut. Ali dok preoblaka nije do kraja provedena, to je atributna rečenica, povezana s glavnom rečenicom odnosnom zamjenicom. Rečenice te vrste mogu se promatrati i kao rečenice s nepotpuno provedenom preoblikom atribucije. Ima, međutim, ishodišnih rečenica koje su takve da se u njima i ne može provesti završni korak – izostavljanje zalihosnih dijelova i stavljanje nezalihosnih dijelova ispred imenice u glavnoj rečenici – jer se predikati takvih atributnih rečenica ne sastoje od riječi pogodnih da se do kraja preobliče u atribut i zauzmu mjesto ispred imenice u glavnoj rečenici:

To je prijedlog projekta koji treba ovjeriti predsjednik fakultetskog vijeća.

Donesene su nove odredbe kojima se u Pravilniku o povratu imovine sveobuhvatno reguliraju prava povratnika.

Stoga se za takve primjere može reći da je u njima preoblaka atribucije djelomično

provedena, i to stoga što i ne može biti do kraja provedena, a da bi se dobile gramatički ovjerene i smislene rečenice. Atributna rečenica u takvim i sličnim primjerima sintaktički je potpunija (sadržava više sintaktički relevantnih podataka, osobito u predikatu), obavjesnija i stoga uobičajena.

6. Krenemo li analogijom da uz atribut postoje i atributne rečenice (s djelomično provedenom preoblikom atribucije), da uz apoziciju postoje apozicijske rečenice koje se od atributnih razlikuju predikatnim imenom, koje je uvijek imenica, i semantičkom razlikom koja postoji između atributa i apozicije (apozicija određuje već određenu riječ, a atribut određuje semantički neodređenu riječ, kako se najčešće navodi u gramatikama), nameće se zaključak da i uz treću sintaktičku kategoriju dobivenu sklapanjem s preoblikom ustrojstva, tj. uz predikatni proširak, postoje i proširačne rečenice. Jesu li proširačne rečenice moguće i ako su moguće, pod kojim su uvjetima moguće, a ako nisu moguće, koji su razlozi tome?

6.1. Opisujući predikatni proširak, Katičić ga dijeli na imenski i glagolski. Imenski predikatni proširak obuhvaća primjere tipa:

Spavao je otkriven.

Djevojčica je trčkarala u kratkim hlačama.

Dijete je došlo mokrih nogu. i sl.

Svima njima pretpostavljena je u dubinskoj strukturi rečenica u kojoj je predikat površinske strukture bio predikatno ime jedne od rečenica:

Spavao je.

Bio je otkriven.

Djevojčica je trčkarala.

Djevojčica je bila u kratkim hlačama.

Dijete je došlo.

Dijete je mokrih nogu.

Jasno je da se predikatnim proširivanjem ispušta semantički prazna kopula (koja se uvijek može ponovo uspostaviti), a semantički punoznačno predikatno ime uvrštava se uz predikat koji se proširuje, točnije kojega sadržaj proširuje. Podvrgne li se predikatnom proširivanju rečenica s glagolskim predikatnom, postavlja se pitanje statusa predikatnosti toga predikata kad se uvrsti uz predikat glavne rečenice kao njegov predikatni proširak. Zadržava li takav u predikatni proširak preobličeni predikat u potpunosti obilježja predikata ili ne?

Pri opisu glagolskoga predikatnoga proširka navodi se (Katičić 1986: 460; *Hrvatska gramatika* 1997: 573) da se predikat ishodišne rečenice koja se uvrštava kao predikatni proširak preoblikuje tako da se nesvršeni glagoli preoblikuju u glagolske priloge sadašnje, a svršeni glagoli u glagolske priloge prošle. To su primjeri tipa:

Konj ide spavajući.

Ušla je prekoračivši prag.

Navodi se dalje (Katičić 1986: 463, 1997: 574) da je uvršteni predikat i dalje predikat,

da proširak pritom zadržava predikatnu narav (podcrtala M. Z.) pa se govori i o rečeničnom nizu u kojemu predikatni proširak dolazi npr. ispred rečenice uz čiji se predikat uvrštava.

Ako se predikat po istom modelu opisuje kao rečenični dio kojemu su svojstvene četiri kategorije: lice, vid, način i vrijeme, koje ga bitno određuju i opisuju, može li se govoriti o takvu predikatu i u primjerima Konj ide spavajući? Pri tom nije sporan oblik ide. Upitan je oblik spavajući. Uključuje li oblik spavajući sve kategorije koje čine predikatnost predikata? Na to se pitanje, čini se, ne može pozitivno odgovoriti. Potvrđuju to i autori – Katičić i Peti, ali ne na mjestu gdje se uvodi kategorija predikatnoga proširka, nego naprijed pri obradi zavisnoga sklapanja s preoblikom ustrojstva (Katičić 1986: 380; *Hrvatska gramatika* 1997: 540–541). Jedno se rečenično ustrojstvo može preoblikovati tako da dobije ne samo mjesto u rečeničnom ustrojstvu druge rečenice nego se preoblikuje tako da se gubi svaki trag njegove samostalnosti. “U takvim sklopljenim rečenicama **predikat uvrštene rečenice ne pokazuje više gramatička svojstva predikata**, i pojavljuje se preoblikovan kao svojevrsan dio jedinstvenoga ustrojstva u kojemu se javlja samo jedan predikat” (Katičić 1986: 380). Sintaktički gledano, kategorija uvrštena u rečenično ustrojstvo sklapanjem s preoblikom ustrojstva ne sadržava nikakva obilježja predikata. No, činjenica jest da su takve kategorije nastale preoblikom, da se u njima zadržava svojevrsan zapis koji čini mogućim povrat u prvotno stanje, tj. povrat u stanje rečenice s predikatom, ali u dubinskoj strukturi. Potvrđuje to i Katičić: “Jedno rečenično ustrojstvo može tako, u raznim oblicima, sadržati više predikacija od kojih je samo jedna obilježena gramatičkim kategorijama predikata, a ostale se uvrštavaju u rečenično ustrojstvo drugačijim gramatičkim oznakama” (str. 380). To je ključni dokaz nemogućnosti postuliranja proširačnih rečenica. Stoga je moguće govoriti o tim kategorijama, a prije svega ovdje o predikatnom proširku, samo i jedino kao o preobličenom predikatu, a nikako o predikatu koji je posve ravnopravan s predikatom ide, baš kao što se ni za svaki atribut ne može reći da je predikat, nego se samo može reći da je preobličeni predikat. I kao što se atribut u načelu daje svesti na predikat u dubinskoj strukturi, tako se i predikatni proširak daje svesti u dubinskoj strukturi na predikat, sa svim predikatnim obilježjima. Stoga držim da je na razini površinske strukture, u zbilji, primjerenije govoriti o predikatnom proširku kao o preobličenom predikatu, nego kao o supredikatu, jer nema izražene gramatičke kategorije koje ima svaki predikat pa po tome nije gramatički ravnopravan/jednakovrijedan s predikatom uz koji se uvrštava kao predikatni proširak. U primjeru predikatnoga proširka može se, dakle, govoriti samo o preobličenom predikatu, a nikako o predikatu koji bi na razini površinske strukture po gramatičkim kategorijama bio istovrsan s predikatom uz koji je uvršten. On je potencijalno, ali ne i stvarno, ravnopravan s predikatom uz koji se uvrštava.

Tu bi se mogla načiniti usporedba predikatnoga proširka s uzvicima pa reći da ni uzvici nemaju izraženu predikatnu strukturu, ali uzvici ju kao vrste riječi i ne mogu imati, pa ju dobivaju kopulom (premda su oni semantički i obavijesno gledano kondenzirana radnja zbijena u najmanji mogući izraz). Za razliku od uzvika glagolski proširci, jer su kao vrsta riječi glagoli, mogli bi imati izražene predikatne kategorije i u površinskoj strukturi, ali ih, upravo zato jer su predikatni proširci, nemaju.

Ako se predikatne, subjektne, objektne, priložne, atributne i apozicijske rečenice uvrstavaju u glavnu rečenicu na mjesto imenskoga predikata, subjekta, objekta, priložne oznake, atributa i apozicije, po analogiji bi se proširačne rečenice trebale uvrštavati na mjesto mogućega proširka, ali bez izraženih predikatnih obilježja. Kako se već predikatne rečenice uvrstavaju na mjesto imenskoga dijela predikata u glavnoj rečenici, nema mogućnosti da se uvrsti još nešto umjesto cijeloga predikata jer tada ne bi bilo ni rečenice pa se to nešto ne bi imalo u što uvrstiti kao predikatni proširak. S druge strane, ako u rečenici postoji predikat, onda se u istu rečenicu ne može uvrstiti još jedan predikat sa svim oznakama predikatnosti jer bi to bile dvije rečenice, a ne jedna.

Ako je narav glagolskoga predikatnoga proširka drukčija od naravi imenskoga predikatnoga proširka, a jest po tome što su podrijetlom različite vrste riječi, premda je i glagolskom i imenskom predikatnom proširku sintaktička funkcija ista, postavlja se pitanje: Može li se po analogiji s atributnim i apozicijskim rečenicama govoriti i o proširačnim rečenicama?

Ako se predikatni proširak može promatrati kao preobličeni predikat, rečenice od kojih se on preoblikom dobiva nikako se ne mogu promatrati kao proširačne. Zašto?

Da bi se dobio predikatni proširak spavajući u rečenici površinske strukture Konj ide spavajući, moraju se pretpostaviti ove dvije ishodišne rečenice:

1. Konj ide.

2. Konj spava.

Ako pri uvrštavanju izostavimo istu i stoga zalihosnu imenicu konj, dobivamo

*Konj ide, spava.⁵

koja je neovjerena, ako se ne promatra kao rečenični niz. Ako se druga rečenica drukčije uvrsti, bez izostavljanja zalihosnih dijelova, dobivamo rečenični niz:

Konj ide, konj spava.

ili zamjenom istovrsne imenice ličnom zamjenicom:

Konj ide. On spava.

a ne dobivamo ni u jednom slučaju predikatni proširak. Preoblika predikatnog proširivanja zahtijeva daljnji korak, a to je zamjena nesvršenoga predikatnoga glagola glagolskim prilogom sadašnjim i zamjena svršenoga glagola glagolskim prilogom prošlim:

nesvršeni glagol → glagolski prilog sadašnji

svršeni glagol → glagolski prilog prošli.

Pođemo li od načela da je predikat bitno obilježje svake rečenice, pa i rečenice površinske strukture, kada zbog obavijesnih razloga nije izostavljen kao zalihostan i pretkaziv (tip: Vatra!), i ako prihvatimo tvrdnju da umnažanje predikata u površinskoj strukturi znači umnažanje predikata i u dubinskoj strukturi, onda rečenicu *Konj ide, spava, možemo pokušati razumjeti kao rečenični niz, a nikako kao jednu rečenicu. Ako su u rečeničnom nizu dva predikata s izraženim predikatnim kategorijama, onda drugi predikat nije i ne može biti predikatni proširak, nego samo drugi predikat, predikat druge rečenice. Da bi taj drugi

⁵ Semantički neovjerena.

predikat postao predikatni proširak, mora se u preoblici predikatnoga proširivanja podvrći promjeni, izgubiti oznake predikata (vrijeme, način, lice, vid) i u obliku koji je toga lišen uvrštava se uz predikat *ide*, koji ima izražene predikatne kategorije, kao njegov predikatni proširak. Budući da nema izražene predikatne kategorije, sintaktički gledano predikatni proširak nije supredikat na razini površinske strukture, nego preobličeni predikat, a tek potencijalni predikat, na razini dubinske strukture. Na razini dubinske strukture predikatni proširak može se promatrati kao supredikat na sadržajnoj razini, kao surijek, jer s rijekom uz koji se uvrštava čini jednu cjelinu, više sadržaja sklopljenih u jednu cjelinu, u jedan rijek: “U semantičkoj strukturi rečenice predikat zajedno s proširkom tvori jedan rijek” (Katičić 1986: 452).

Kako preoblika predikatnoga proširivanja, za razliku od atributnih, apozicijskih, ne uključuje kao posredne nikakve odnosne rečenice koje bi se kao međufaza u provedbi preoblike predikatnoga proširivanja mogle nazvati proširačnima, a sam predikat preoblikuje se tako da predikatnost na razini površinske strukture nije i ne može biti morfološki izražena, držim da se ne može govoriti ni o proširačnim rečenicama kao o posebnoj vrsti rečenica. Taj se naziv ne može upotrijebiti ni za rečenice koje sadržavaju predikatni proširak, baš kao što se naziv atributne, subjektne, objektne, priložne rečenice ne može upotrijebiti za rečenice koje sadržavaju attribute, subjekte, objekte, priložne oznake, nego samo za one koje se u strukturu glavne rečenice uvrštavaju na mjesto atributa, subjekta, objekta, priložne oznake.

Literatura

- Barić E. i dr. (1997) *Hrvatska gramatika*, II. promijenjeno izdanje, Zagreb.
- Chomsky, N. (1965) *Aspects of the Theory of Syntax*, Cambridge, Massachusetts.
- Katičić, R. (1971) *Jezikoslovni ogledi*, Zagreb.
- Katičić, R. (1986) *Novi jezikoslovni ogledi*, (1992) 2. prošireno izdanje, Zagreb.
- Katičić, R. (1967) *Osnovni pojmovi suvremene lingvističke teorije*, Zagreb.
- Katičić, R. (1986, 1991) *Sintaksa hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb.
- Katičić, R. (1974, 1975) Transformacijska gramatika, *Suvremena lingvistika*, 9, 1974, 29–38; 10, 1974, 23–32; 11, 1975, 11–18; 12, 1975, 27–32, Zagreb.
- Peti, M. (1974) Gramatičko značenje i sintaktički položaj participa prezenta i participa perfekta, *Suvremena lingvistika*, 10, 15–21, Zagreb.
- Peti, M. (1979) *Predikatni proširak*, Zagreb.
- Pranjković, I. (1998) *Hrvatski jezik 3*, udžbenik za 3. razred gimnazije, Zagreb.
- Znika, M. (2002) *Hrvatski jezik 3*, udžbenik za treći razred gimnazije, Zagreb.
- Znika, M. (1988) *Odnos atribucije i predikacije*, Zagreb.
- Znika, M. (1993/1994) *Koji i što ga*, *Jezik*, god. XLI, br. 5, 134–141, Zagreb.
- Znika, M. (1993) Utjecaj obavijesnoga ustrojstva na sintaktičke izbore (tko ili što), *Rasprave ZHJ*, 19, 465–476, Zagreb.

MODIFIED CLAUSES

Summary

The paper defines the syntactic position of categories acquired by the inclusion of the compositions following the structural transformation, in other words: attribute, apposition and predicative modifiers. It considers their role on the semantic level and supplements the definition of the attribute's semantic function next to nominal pronouns and nominalized words.

In particular it questions the possibility of introducing modified clauses into the description. Based on the analysis and comparison with attributive and appositional clauses, it is shown that modified clauses are impossible as the predicative modifier itself is a category in the surface structure and only in the deep structure can it be considered a predicate. Predicative modifier is not a co-predicate in the surface structure as it does not and cannot contain marked predicative categories. It is a co-clause on the sentence's content level: together with the clause which it is introduced with, it constitutes one sentence. Following the transformation of the predicative modification no clause is expected which would represent an intermediate stage in the predicative modification transformation process from the clauses in the deep structure to the clause in the surface structure with the predicative modification, which excludes the issue of modified clauses.

Ključne riječi: atribut, apozicija, predikatni proširak, atributne rečenice, apozicijske rečenice, proširačne rečenice

Key words: attribute, apposition, predicative modification, attributive clauses, appositional clauses, modified clauses